

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.001

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.006

(Εγκύκλιος Αρ. 52)

Αρ. Τηλ.: 22-601219

22 Δεκεμβρίου, 2010.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γραφείου Προγραμματισμού και Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων σε ενισχύσεις που χορηγούνται στις Βρετανικές Βάσεις στην Κύπρο

Επιθυμώ να αναφερθώ στο ζήτημα της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως και του περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου, στις ενισχύσεις που ενδεχομένως χορηγεί η Κυπριακή Δημοκρατία στην περιοχή των βρετανικών βάσεων στην Κύπρο, το οποίο χρήζει διευκρίνισης καθώς έχει απασχολήσει κατά καιρούς ορισμένες Αρμόδιες Αρχές.

2. Όπως είναι γνωστό, με βάση το Πρωτόκολλο αριθ. 3 σχετικά με τις περιοχές των κυρίαρχων βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο, το οποίο προσαρτάται στην Πράξη Προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής η «ΕΕ»), η Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η « ΣΛΕΕ») δεν εφαρμόζεται στις περιοχές αυτές παρά μόνο στο βαθμό που ορίζεται από το Πρωτόκολλο. Από την άλλη πλευρά, το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ορίζει ως κρατική ενίσχυση κάθε ενίσχυση που χορηγείται από τα κράτη (της ΕΕ) ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής.

3. Όπως συνάγεται από τον πιο πάνω ορισμό, ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων γίνεται επί της μεταβίβασης πόρων των κρατών μελών της ΕΕ σε επιχειρήσεις χωρίς καμία αναφορά στον τόπο εγκατάστασης ή δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων, αρκεί να πληρούνται τα υπόλοιπα κριτήρια της κρατικής ενίσχυσης, δηλαδή η επιλεκτικότητα του μέτρου και η νόθευση του ανταγωνισμού σε βαθμό επηρεασμού των ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Επομένως η εξαίρεση του εδάφους των βρετανικών βάσεων από την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου δε σημαίνει σε καμιά περίπτωση ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι de facto ελεύθερα να επιδοτούν δαπάνες δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων στην περιοχή αυτή. Κάθε περίπτωση οικονομικής ενίσχυσης θα πρέπει να εξετάζεται ως προς την εκπλήρωση όλων των σωρευτικών κριτηρίων του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ για να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση.

2/... ..

4. Οι ενισχύσεις για δραστηριότητες επιχειρήσεων στο έδαφος των βρετανικών βάσεων εξομοιώνονται με τις ενισχύσεις ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε τρίτες χώρες, δηλαδή σε χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής το «ΔΕΚ») (από 01.12.2009 μετονομάστηκε σε «Δικαστήριο των Ευρωπαϊκής Ένωσης»), το Πρωτοδικείο (από 01.12.2009 μετονομάστηκε σε «Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης») καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν χειριστεί στο παρελθόν ένα μικρό αριθμό παρόμοιων υποθέσεων¹ στις οποίες ασφαλώς δεν απέκλεισαν την εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων εξαιτίας του τόπου δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων αλλά εξέτασαν κατά πόσο πληρούνται τα κριτήρια της κρατικής ενίσχυσης, όπως ακριβώς συμβαίνει και σε κάθε άλλη κατηγορία ενίσχυσης.

5. Το κρίσιμο κριτήριο σε τέτοιου είδους υποθέσεις είναι αυτό της «νόθευσης του ανταγωνισμού σε βαθμό επηρεασμού των ενδοκοινοτικών συναλλαγών». Δηλαδή το κατά πόσο μια ενίσχυση σε ευρωπαϊκή επιχείρηση, παραδείγματος χάριν για εξαγωγές σε τρίτες χώρες ή για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε αυτές, είναι ικανή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό σε βαθμό που να επηρεάζει τις συναλλαγές εντός ΕΕ. Το κριτήριο αυτό έχει επεξηγηθεί από το ΔΕΚ ως εξής:

«Οσάκις μια χορηγούμενη από το κράτος ή με κρατικούς πόρους ενίσχυση ενδυναμώνει τη θέση επιχειρήσεως έναντι άλλων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι το εμπόριο αυτό θίγεται από την ενίσχυση»².

6. Με βάση αυτήν την προσέγγιση, στις προμνησθείσες υποθέσεις (βλέπετε υποσημείωση 1) τα κοινοτικά όργανα έκριναν ότι πράγματι ικανοποιείτο το κριτήριο του επηρεασμού των ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Ανάμεσα στα στοιχεία που εξετάστηκαν για να εξαχθεί αυτό το συμπέρασμα ήταν η πιθανή διασύνδεση της αγοράς της τρίτης χώρας με την εσωτερική αγορά της ΕΕ, η πιθανή έμμεση παρεμπόδιση, μέσω της ενίσχυσης, άλλων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων από το να δραστηριοποιηθούν στην τρίτη χώρα, και η πιθανή έμμεση ενίσχυση της θέσης της δικαιούχου επιχείρησης στην εσωτερική αγορά της ΕΕ σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.

7. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η κάθε υπόθεση εξετάζεται με βάση τα δικά της χαρακτηριστικά και η εξέταση αυτή μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικά συμπεράσματα. Συνεπώς δεν μπορούν να καθορισθούν κανόνες γενικής εφαρμογής όσον αφορά την

¹ ΒΛΕΠΕΤΕ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ:

- α) Απόφαση του ΔΕΚ της 21^{ης} Μαρτίου 1990, C – 142 / 87 (Tubemeuse), Συλλογή της Νομολογίας 1990.
- β) Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 24^{ης} Μαρτίου 2010 σχετικά με την ενίσχυση που παραχώρησε η Ιταλία στην WAM SpA, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 235, 04.09.2010.
- γ) Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15^{ης} Οκτωβρίου 2003 σχετικά με την ενίσχυση που σχεδίαζε να εφαρμόσει η Πορτογαλία υπέρ της Vila Gale, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 61, 27.02.2004.

² Απόφαση του ΔΕΚ της 10^{ης} Ιανουαρίου 2006, C - 222/04 (Cassa di Risparmio di Firenze), Συλλογή της Νομολογίας 2006.

ειδική αυτή κατηγορία ενισχύσεων. Όπως άλλωστε τόνισε το ΔΕΚ σχετικά με υπόθεση κρατικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε από την Ιταλία για δραστηριότητες ιταλικής επιχείρησης σε χώρα εκτός ΕΕ³, η επίπτωση των οικείων ενισχύσεων επί του εμπορίου και του ενδοκοινοτικού ανταγωνισμού είναι «λιγότερο άμεση και δυσχερέστερα αντιληπτή, γεγονός που απαιτεί η Επιτροπή να αιτιολογεί την απόφασή της περισσότερο εμπεριστατωμένα».

8. **Συμπερασματικά** σε περίπτωση χορήγησης ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που σχετίζονται με δραστηριότητές τους εντός των βρετανικών βάσεων οι Αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να ενημερώνουν εκ των προτέρων το Γραφείο μου, όπως ορίζουν οι περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμοι του 2001 έως 2009, έτσι ώστε να εξετάζεται κατά πόσο η σκοπούμενη ενίσχυση εμπίπτει στους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων και, εάν ναι, κατά πόσο είναι συμβατή με αυτούς.

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

---

³ Απόφαση του ΔΕΚ της 30^{ης} Απριλίου 2009, C – 464/ 06 P (WAM SpA), Συλλογή 2009.